

Насімі ДЖАЛІЛОВ

аспірант

Львівського національного університету ім. І. Франка

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-6024-8349>

e-mail: n_dzalilov@gmail.com

СТАВЛЕННЯ АЗЕРБАЙДЖАНСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ДО ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ НА ТЕРИТОРІЮ УКРАЇНИ

Проаналізовано ставлення Азербайджанської Республіки до повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України. Розглянуто розвиток азербайджано-українських відносин на тлі російсько-української війни 2014–2022 рр. Досліджено реакцію Азербайджану на окупацію Росією Кримського півострова (2014) та порушення територіальної цілісності України. Констатовано, що керівництво Азербайджану після повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України уникало гострої критики країни-агресора, хоча медіа, суспільство підтримувало територіальну цілісність України та засуджувало дії окупантів.

Акцентовано увагу на тому, що під час повномасштабного вторгнення Росії Азербайджан посилив співпрацю з Українською державою, зокрема сприяв відновленню її енергетичної сфери, проводив реабілітацію дітей, надавав гуманітарну допомогу. Відзначено, що Азербайджан підтримував українські інтереси в міжнародних організаціях, зокрема під час голосувань за резолюції Генеральної асамблеї Організації Об'єднаних Націй. Наголошено, що якщо 2014–2021 рр. азербайджанські медіа подавали російсько-український збройний конфлікт якомога нейтральніше, то з часу повномасштабного вторгнення ситуація докорінно змінилася, а зміст публікацій набув проукраїнського виміру. Показано, що для інформування населення про перебіг подій та їхнього аналізу азербайджанські засоби масової інформації здебільша покликаються не на російські, а на західні джерела («Associated Press», «Reuters», «Bloomberg», «Washington Post», «New York Times», «The Hill» та ін.). Зазначено, що в час російсько-української війни продовжувався конструктивний діалог між Президентом України й Азербайджану, а на парламентському напрямі Верховна Рада України активізувала зусилля зі зміцнення міжпартійних зв'язків із колегами з Міллі Меджлісу на рівні двох найбільших парламентських партій: української «Слуга народу» та азербайджанської «Сні Азербайджан».

Ключові слова: Азербайджан, Україна, Російська Федерація, збройна агресія, російсько-українська війна, медіа, повномасштабне вторгнення.

Російсько-українська війна залишила глибокий слід в історії світової дипломатії. Зусиллями України більшість держав-членів Організації Об'єднаних Націй (ООН) засудили збройну агресію Російської Федерації (РФ), висловили підтримку

територіальній цілісності України. Не виняток – Азербайджанська Республіка (АР), керівництво і жоден державний службовець якої не відвідував Крим після подій 2014 р. Азербайджанський політикум висловив свою позицію щодо референдуму, називаючи його результат сфальсифікованим і таким, що порушує норми міжнародного права (Тельман). Повномасштабне вторгнення Росії на територію України (2022) започаткувало нову сторінку в історії азербайджано-українських відносин.

Історіографія досліджуваної проблеми перебуває на стадії формування, а більшість даних почерпнуто з відкритих джерел: офіційних повідомлень центральних органів влади України й Азербайджану, пресрелізів, матеріалів періодичної преси та інтернет-медіа двох держав. Особливої уваги заслуговують азербайджанські інтернет-ресурси Turan.az, Minval.az, Naqqin.az, Meidan.TV, Zerkalo.az, Caliber.az, Azertag.az. На інтернет-сторінках цих видань можна знайти документи, що стосуються українсько-азербайджанських відносин, інформацію про результати офіційних заходів, заяви й виступи провідних політиків тощо.

Мета статті – схарактеризувати ставлення АР до подій російсько-української війни, розглянути стан двосторонніх відносин під час повномасштабного вторгнення Росії на територію України.

Від початку російсько-української війни (2014) зовнішня політика Азербайджану полягала в бажанні уникати гострих конфліктів із РФ на тлі поетапного зменшення залежності від країни-агресора (Панченко). Тож російсько-українська війна хоч і була предметом прискіпливої уваги азербайджанського політикуму, проте заяви, коментарі, публічні виступи політиків, що стосувалися російсько-українських відносин, відзначалися нейтральністю в оцінці подій.

«Офіційна позиція Азербайджану зумовлена характером азербайджано-російських відносин та інтересами, що їх ця держава прагне реалізувати завдяки співпраці з Російською Федерацією, – зазначав старший науковий співробітник відділу зовнішньої політики Національного інституту стратегічних досліджень Микола Замікула. – Азербайджанська влада вважає РФ впливовим гравцем на Південному Кавказі. Вона не готова до конфронтації з нею, натомість сподівається дружніми відносинами з РФ посилити свої позиції та домогтися прогресу у звільненні окупованих територій Карабаху» (Замікула).

Проте навіть цей факт не завадив Азербайджану 2014 р. визнати територіальну цілісність України та засудити російську збройну агресію. 14 липня 2016 р. на спільній пресконференції із Президентом Азербайджану Ільхамом Алієвим (İlham Heydər oğlu Əliyev) у Баку Президент України Петро Порошенко подякував Азербайджану за невизнання анексії Криму. «У центрі уваги переговорів перебувало головне для наших країн питання – це взаємна підтримка суверенітету, територіальної цілісності і незалежності наших держав. Україна зі свого боку наголосила на категоричній неприйнятності збереження статус-кво Нагірного Карабаху і з великим задоволенням сприйняла тверду позицію Азербайджану щодо невизнання анексії Криму і підтримки територіальної цілісності України в міжнародно визнаних кордонах», – зазначав П. Порошенко (Україна та Азербайджан).

Напередодні повномасштабного вторгнення Росії на територію України, 14 січня 2022 р., підписано спільну Декларацію Президентів двох держав у межах робочого візиту Ільхама Алієва до Києва на запрошення Володимира Зеленського. Згодом, 18 січня, Президент Азербайджану зателефонував Президенту Росії

Володимиру Путіну (Владимир Путин) і під час розмови, як повідомляли російські медіа, обговорив «питання внутрішньо-українського врегулювання, які буксують через деструктивну лінію Києва», а також «настрій на зміцнення стратегічного партнерства Російської Федерації з АР» (Беліцер, 2021).

Все ж таки 4 лютого під час телефонної розмови із Прем'єр-міністром Азербайджану Алі Асадовим (Əli Hidayət oğlu Əsədov) з нагоди 30-ї річниці встановлення дипломатичних відносин Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль високо оцінив результати візиту Ільхама Алієва в Україну, зазначивши, що він надав додатковий імпульс зміцненню стратегічного партнерства й активізації співпраці між двома країнами (Бурейко та ін., 2023).

Проте І. Алієв не прокоментував російського вторгнення 24 лютого 2023 р., а коментарі Міністерства закордонних справ (МЗС) Азербайджану були надзвичайно стриманими. Єдине, де-факто, від початку відкритої збройної агресії РФ Баку висловив готовність виступити посередником у переговорах України та Росії (Панченко). Вперше подібні заяви прозвучали 26 лютого – Президенти Азербайджану Ільхам Алієв і Туреччини Реджеп Тайїп Ердоган (Recep Tayyip Erdoğan) запропонували організувати переговори. У відповідь Президент України В. Зеленський зазначив, що таку пропозицію «можна тільки привітати» (Зеленський вітає пропозицію).

Помічник Президента Азербайджану – завідувач відділу з питань зовнішньої політики Адміністрації глави держави Хікмет Гаджієв (Hikmet Hajiyev) – 12 березня 2022 р. у кулуарах Дипломатичного форуму в Анталії (Туреччина) вкотре висловив готовність прийняти в Азербайджані зустріч між Україною та Росією. «Із цією пропозицією виступила українська сторона. Якщо буде такий намір, ми завжди готові прийняти цю зустріч. Азербайджан раніше приймав у себе зустрічі між генералами США та Росії, а також зустріч у рамках діалогу Росія–НАТО. Логіка тут у тому, що Азербайджан не є членом ні НАТО, ні ОДКБ. Водночас Азербайджан – голова Руху неприєднання», – зазначав Х. Гаджієв (Азербайджан готовий).

На цьому тлі пролунали й перші недвозначні заяви І. Алієва – 29 квітня 2022 р. на Міжнародній конференції «Південний Кавказ: розвиток та співпраця» (Баку, Азербайджан) він заявив про підтримку територіальної цілісності України. «Ми підтримуємо територіальну цілісність України, як і інші країни, і відкрито заявляємо про це, не ховаємося за деревом. Так, ми не заперечуємо, що у нас добрі стосунки з росією. Принципи міжнародного права в жодному разі не мають спотворюватися через політичну перевагу», – зазначив він (Президент Азербайджану). Подібна реакція не була випадковою, по-перше, через однозначну підтримку Україною та Президентом В. Зеленським азербайджанської ідеї територіальної цілісності в контексті Карабаху, яку він висловлював регулярно з початку своєї каденції, і насамперед під час війни 2020 р., по-друге, через реальну військово-політичну співпрацю між Баку та Києвом (за активної підтримки Туреччини), яка стала противагою російському впливу в басейні Чорного моря (Кшиштан).

Водночас у квітні 2022 р. В. Зеленський наголосив, що Україна має підтримку Азербайджану, але не зброєю. «[Президент Азербайджану Ільхам] Алієв підтримує Україну. З точки зору озброєння Азербайджану складно надавати допомогу Україні. Це правда і це можна зрозуміти, бо в них є Нагорний Карабах», – заявив він (Кшиштан). За словами Президента України, наша держава хотіла би більшої залученості Баку до врегулювання російсько-української війни, але не вимагає цього. «Це одна з небагатьох країн, щодо якої ми розуміємо баланс нейтральності, бо в них

може розгорятися війна. Але чекаємо більшого і довго розуміти не зможемо, бо нам буде складно», – зауважував він (Кшиштан).

Відрадно, що 29 квітня 2022 р. відновило діяльність Посольство Азербайджанської Республіки в Україні у м. Київ (Посольство Азербайджану), 16 травня – Почесне консульство Азербайджану в Харкові, пошкоджене під час російського ракетного обстрілу (У Харкові). Керівник управління пресслужби МЗС АР Лейла Абдуллаєва (Leyla Yaşar qızı Abdullayeva) зазначала, що «Азербайджан і Україна завжди взаємно підтримували територіальну цілісність та суверенітет одне одного, і щодо цього позиція Азербайджану не змінилася» (Азербайджан підтримує).

На парламентському напрямі Верховна Рада України активізувала зусилля зі зміцнення міжпартійних зв'язків із колегами з Міллі Меджлісу на рівні двох найбільших парламентських партій: української «Слуга народу» та азербайджанської «Сні Азербайджан» (Буреико та ін., 2023). 8 листопада 2022 р. у Верховній Раді проведено зустріч із делегацією правлячої партії Азербайджану, у якій з української сторони взяли участь голова парламенту Руслан Стефанчук, перший заступник голови Верховної Ради Олександр Корнієнко, голова партії «Слуга народу» Олена Шуляк, співголова українсько-азербайджанської міжпарламентської групи дружби Валерій Колох та ін. (Буреико та ін., 2023).

На початку березня 2023 р. Азербайджан відвідала українська делегація у складі народних депутатів України від партії «Слуга Народу» (Володимир Крейденко, Антон Швачко та Микола Галушко) (Азербайджан не із чуток). Мета поїздки – посилення співпраці в гуманітарній, економічній і фінансовій сферах на рівні парламентів України й Азербайджану. Під час зустрічі із заступником міністра закордонних справ АР Халафом Халафовим (Xələf Xələfov) українські парламентарії подякували за лідерство Азербайджану щодо розвитку транскаспійського транспортного маршруту Європа–Азія, т. зв. Серединного коридору, що має пріоритетне значення як логістичний маршрут в обхід Росії, а також обговорили транспортну співпрацю між державами для розвитку торгівлі та транспортування товарів у Центральну, Західну та Північну Європу й у зворотному напрямку (Азербайджан не із чуток).

Під час візиту було досягнуто домовленості щодо:

- посилення співпраці у сфері цифрових технологій;
- співпраці у відновленні енергетичної сфери України із залученням азербайджанських інвестицій;
- сприяння Азербайджану в оздоровленні та реабілітації українських дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Росії та продовження надання азербайджанською стороною гуманітарної допомоги Україні (Азербайджан не із чуток).

У межах саміту Європейської політичної спільноти в Молдові 1 червня 2023 р. В. Зеленський укотре зустрівся із Президентом АР І. Алієвим (Зеленський обговорив). Глава Української держави подякував Азербайджану за послідовну підтримку територіальної цілісності й суверенітету України, підтримку в межах міжнародних організацій, зокрема під час голосувань за резолюції Генеральної асамблеї ООН. «Ми високо цінуємо участь Азербайджану у відновленні інфраструктурних об'єктів у Київській області. Сподіваємося на допомогу в подальшій відбудові України. У повоєнний період розраховуємо на активну участь Азербайджану в інвестиційних проєктах в Україні», – відзначив глава Української держави (Зеленський обговорив).

Проте зауважимо, що Азербайджан не завжди підтримував резолюції ООН, потрібні Україні (до прикладу, на голосуванні в Генасамблеї 2 березня 2022 р. про засудження агресії Росії, виявився однією з 12 країн, що утрималися від голосування, делегати цієї країни не голосували за відрахування країни-агресора зі складу Ради Європи тощо). Водночас надавав значну гуманітарну допомогу, зокрема постачав нафтопродукти для Збройних сил України (ЗСУ), медиків (Зеленський пояснив). Уже 26 лютого 2022 р. Азербайджан направив до України перші літаки з гуманітарною допомогою, передусім із медикаментами. Азербайджанська мережа заправок SOCAR безкоштовно надавала пальне для українських медиків і рятувальників (Панченко).

На 23 січня 2023 р. Азербайджан передав Україні близько 1 050 т гуманітарної допомоги на загальну суму понад 17,6 млн дол. (близько 30 млн манатів). Окрім того, виконавча влада Баку, Гянджі та Сумгаїта, які є побратимами різних міст України, відправила медичні витратні матеріали, продукти харчування, одяг, товари для догляду за дітьми (Азербайджан передав). Гуманітарну допомогу до України відправляли також приватні компанії та громадяни Азербайджану. За організаційної підтримки Фонду Гейдара Алієва, міністерств охорони здоров'я, праці та соціального захисту населення Азербайджану близько 90 українських дітей були розміщені в різних соціально-реабілітаційних центрах країни (Азербайджан передав).

У липні 2023 р. Президент РА І. Алієв підписав розпорядження, згідно з яким, із передбаченого в державному бюджеті країни на 2023 рік резервного фонду Президента Азербайджану Міністерству енергетики виділено 7,6 млн дол. США в манатному еквіваленті на закупівлю та постачання до України електрообладнання для надання їй гуманітарної допомоги (Азербайджан виділив). «Вдячний Президенту Азербайджану Ільхаму Алієву за рішення виділити допомогу на закупівлю енергетичного обладнання для потреб України», – зазначив згодом глава Української держави (Зеленський подякував).

Від початку російської агресії проти України, тобто від 2014 р., азербайджанські медіа також намагалися подавати конфлікт якомога нейтральніше, навіть попри те, що загалом азербайджанське суспільство було налаштоване радше проукраїнськи, а Азербайджан визнавав суверенітет та територіальну цілісність України в її міжнародно визнаних кордонах (Панченко). Щобільше, у складі ЗСУ від 2014 р. і досі воює чимало етнічних азербайджанців з українським паспортом.

«З початком [повномасштабної – *Н. Дж.*] війни в Україні, особливо перші два–три місяці, українська повістка була головною темою азербайджанських ЗМІ», – зазначав головний редактор азербайджанського інтернет-ресурсу Vesti.az Еміль Гулієв (Emil Guliev) (Головний редактор). Він також констатував, що в абсолютної більшості і суспільства, і журналістів є розуміння того, що Україна захищається, а не нападає. «Виходячи з цього і формується ставлення до цієї війни, – резюмував він. – Потерпілою стороною є Україна, тому що її міста піддаються ракетному обстрілу, частина території сходу захоплена російськими військами. Це і відображається в офіційній позиції Азербайджану, який з 2014-го року, з часів анексії Криму, однозначно заявив про визнання територіальної цілісності України, що має на увазі: Крим – частина України» (Головний редактор).

Медіа Азербайджану почали приділяти Україні величезну увагу, зокрема детально висвітлюючи ситуацію на різних напрямках фронту (дисципліновано користуючись при тому офіційними даними – переважно Генштабу ЗСУ, але не нехтуючи й телеграм-каналами), а також регулярно цитуючи щоденні звернення

українського президента, міністра закордонних справ та інших офіційних осіб. Для інформування про перебіг подій та їхнього аналізу все частіше покликаються не на переважно російські, як раніше, а на західні джерела – «Associated Press», «Reuters», «Bloomberg», «Washington Post», «New York Times», «The Hill» тощо (Беліцер).

Також масмедіа висвітлювали історії азербайджанців в Україні, зокрема тих, хто захищає нашу країну на фронті, бере участь у волонтерському русі або потерпає від війни, розпочатої Росією (згідно з різними джерелами, на боці України воювало близько 500 азербайджанців, частина яких – добровольці) (Беліцер, 2021). Українські військові азербайджанського походження нагороджені орденами й медалями; одному з них присвоєно звання Героя України. І в медіа обох країн з'являються повідомлення про воїнів, які загинули, захищаючи Україну (Беліцер, 2021).

Зміна ставлення до України відбулася й у тому, що українських експертів стали частіше запрошувати для обговорення актуальних питань внутрішньої, міждержавної та міжнародної політики. Серед запрошуваних коментаторів – директор Центру близькосхідних досліджень Ігор Семиволос, його заступник Сергій Данилов, голова правління Громадської організації «Європейський рух України» Вадим Трюхан, президент Центру «Глобалістика-XXI» Михайло Гончар, військовий оглядач групи «Інформаційний спротив» Олександр Коваленко, військові експерти, фахівці Національного інституту стратегічних досліджень тощо. Крім того, практично зникли цитування й покликання на проросійських українських політиків і журналістів, які раніше можна було часто бачити на сторінках тих самих інтернет-видань (Беліцер, 2023).

«Азербайджанська громадська думка... оцінила російську агресію дуже однозначно, – писав Бартоломеї Кшиштан (Bartłomiej Krzysztan). – Опозиційні політики та журналісти вказують, що це злочин, за який необхідно відповісти, а Ільхам Алієв повинен його однозначно засудити. Для них відсутність такої позиції в офіційного Баку пояснюється... страхом влади перед наслідками українського опору для внутрішньополітичної ситуації в Азербайджані» (Кшиштан).

Восени 2022 р. кількість матеріалів, так чи так пов'язаних з Україною та російсько-українською війною, в опрацьованих медійних джерелах Азербайджану сягала 20–40 %, іноді – понад половину всіх щоденних публікацій (випадково вибрані дати для підрахунку показують: на проурядовому Naqqin.az за 10.11.2022 р. було опубліковано 13 матеріалів про війну в Україні із загальної кількості 25; Minval.az за 26.11.2022 р. – 19 із 83; Turan.az за 30.11.2022 – 6 із 24) (Беліцер, 2023). Відзначу також, що тональність та емоційна забарвленість авторських азербайджанських публікацій свідчать про співчуття й емпатію до страждань і поневірянь українського народу (Беліцер, 2023).

Отже, РА від початку російсько-української війни у 2014 р. виробила власну зовнішньополітичну лінію у відносинах з Україною та державою-агресором. Центральні органи влади Азербайджану після окупації Росією Кримського півострова засудили акт агресії, наголошуючи на необхідності дотримання принципу непорушності територіальної цілісності України. Повномасштабне вторгнення Росії на територію України принципово не змінило зовнішньополітичної доктрини Азербайджану – держава продовжувала критикувати РФ, намагалася виступити посередником у російсько-українських переговорах, надавала гуманітарну допомогу Україні. Населення республіки, медіа зазвичай також гостро засуджували російську збройну агресію, наголошували на її руйнівних наслідках (людські жертви, руйнування виробничого капіталу й інфраструктури, проблеми в екології тощо).

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Азербайджан виділив понад \$7,5 мільйонів на гуманітарну допомогу Україні. (2023). <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3737080-azerbajdzan-vidiliv-ponad-75-miljoniv-na-gumanitarnu-dopomogu-ukraini.html>

Азербайджан готовий прийняти у себе зустріч між Україною та росією. (2022). <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3427767-azerbajdzan-gotovij-prijnati-u-sebe-zustric-miz-ukrainou-ta-rosieiu.html>

Азербайджан не із чуток знає про жахіття війни. І ми вдячні цій країні за підтримку, – народний депутат із Сумщини Антон Швачко. (2023). <https://sluganarodu.com/sumska/news/azerbajdzhan-ne-iz-chutok-znaie-pro-zhakhittia-viynyi-my-vdiachni-tsiy-kraini-za-pidtrymku-narodnyu-deputat-iz-sumshchyny-anton-shvachko/>

Азербайджан передав Україні гуманітарну допомогу більш як на \$17 мільйонів. (2023). <https://www.ukrinform.ua/rubric-uarazom/3657622-azerbajdzan-predav-ukraini-gumanitarnu-dopomogu-bils-ak-na-17-miljoniv.html>

Азербайджан підтримує територіальну цілісність України – МЗС. (2022). <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3585044-azerbajdzan-pidtrimue-teritorialnu-cilisnist-ukraini-mzs.html>

Беліцер, Н. (2021). *Стратегічні партнери України: південний фланг у дзеркалах національних медіа. Азербайджан – Україна.* <https://www.blackseanews.net/read/202174>

Беліцер, Н. (2023). *Як Україна представлена в азербайджанських медіа.* <https://detector.media/infospace/article/211509/2023-05-20-yak-ukraina-predstavlena-v-azerbajdzhanskykh-media/>

Бурейко, Н., Максак, Г., Шелест, Г. (2023). *Українська призма: зовнішня політика 2022. Аналітичне дослідження. Спецвипуск: війна.* Київ.

Головний редактор азербайджанського сайту Vesti az Еміль Гулієв: Війна в Україні залишається серед головних тем у наших ЗМІ. (2023). <https://nsju.org/novini/golovnyj-redaktor-azerbajdzhanskogo-sajtu-vesti-az-emil-guliyev-vijna-v-ukrayini-zalysheyetsya-sered-golovnyh-tem-u-nashyh-zmi/>

Замікула, М. (2022). *Реакція держав Південного Кавказу на російсько-українську війну.* https://niss.gov.ua/sites/default/files/2022-04/kavkaz_160422.pdf

Зеленський вітає пропозицію президентів Азербайджану і Туреччини організувати переговори з РФ. (2022). <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3414048-zelenskij-vitae-propoziciu-prezidentiv-azerbajdzanu-i-tureccini-organizuvati-peregovori-z-rf.html>

Зеленський обговорив з Алієвим питання відбудови України. (2023). <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3717233-zelenskij-obgovoriv-z-alievim-pitanna-vidbudovi-ukraini.html>

Зеленський подякував Алієву за рішення допомогти з енергообладнанням для України. (2023). <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3737982-zelenskij-podakuvav-ilhamu-alievu-za-risenna-dopomogti-z-energoobladnannam-dla-ukraini.html>

Кшиштан, Б. (2022). *Війна в Україні та Південний Кавказ.* https://zaxid.net/viyna_v_ukrayini_ta_pivdenniy_kavkaz_n1542504

Панченко, Ю. (2022). *Попри російську заборону: як Азербайджан змінює своє ставлення до війни в Україні.* <https://www.eurointegration.com.ua/experts/2022/03/22/7136409/>

Посольство Азербайджану відновило роботу в Києві. (2022). <https://www.ukrinform.ua/rubric-kyiv/3470803-posolstvo-azerbajdzanu-vidnovilo-robotu-v-kiievi.html>

Президент Азербайджану: Ми підтримуємо територіальну цілісність України. (2022). <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3470744-prezident-azerbajdzanu-mi-pidtrimuemo-teritorialnu-cilisnist-ukraini.html>

Тельман, М. (2022). *Позиція Азербайджану в російсько-українській війні.* (2022). <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/237/6344/13380-1>

У Харкові відновлює роботу консульство Азербайджану. (2022). URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3484684-u-harkovi-vidnovlue-robotu-konsulstvo-azerbajdzanu.html>

Україна та Азербайджан підтримали міжнародно визнані кордони – Порошенко. (2016). <https://www.radiosvoboda.org/a/news/27857996.html>

REFERENCES

Azerbaidzhan vydilyv ponad \$7,5 milioniv na humanitarnu dopomohu Ukraini. (2023). <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3737080-azerbajdzhan-vidiliv-ponad-75-miljoniv-na-gumanitarnu-dopomogu-ukraini.html> (in Ukrainian).

Azerbaidzhan hotovyi pryiniaty u sebe zustrich mizh Ukrainoiu ta rosiiieu. (2022). <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3427767-azerbajdzhan-gotovij-prijnati-u-sebezustrich-miz-ukrainou-ta-rosieiu.html> (in Ukrainian).

Azerbaidzhan ne iz chutok znaie pro zhakhittia viiny. I my vdiachni tsii kraini za pidtrymku, – narodnyi deputat iz Sumshchyny Anton Shvachko. (2023). <https://sluga-narodu.com/sumska/news/azerbaydzhan-ne-iz-chutok-znaie-pro-zhakhittia-viyny-i-my-vdiachni-tsiy-kraini-za-pidtrymku-narodnyy-deputat-iz-sumshchyny-anton-shvachko/> (in Ukrainian).

Azerbaidzhan peredav Ukraini humanitarnu dopomohu bilsh yak na \$17 milioniv. (2023). <https://www.ukrinform.ua/rubric-uarazom/3657622-azerbajdzhan-peredav-ukraini-gumanitarnu-dopomogu-bils-ak-na-17-miljoniv.html> (in Ukrainian).

Azerbaidzhan pidtrymuie terytorialnu tsilisnist Ukrainy – MZS. (2022). <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3585044-azerbajdzhan-pidtrimue-teritorialnu-cilisnist-ukraini-mzs.html> (in Ukrainian).

Belitsner, N. (2021). *Stratehichni partnery Ukrainy: pivdennyi flanh u dzerkalakh natsionalnykh media. Azerbaidzhan – Ukraina.* <https://www.blackseanews.net/read/202174> (in Ukrainian).

Belitsner, N. (2023). *Yak Ukraina predstavlena v azerbaidzhanskykh media.* <https://detector.media/infospace/article/211509/2023-05-20-yak-ukraina-predstavlena-v-azerbaydzhanskykh-media/> (in Ukrainian).

Bureiko, N., Maksak, H., & Shelest, H. (2023). *Ukrainska pryzma: Zovnishnia polityka 2022. Analitychne doslidzhennia. Spetsvypusk: viina.* Kyiv (in Ukrainian).

Holovnyi redaktor azerbaidzhanskoho сайту Vesti az Emil Huliiev: Viina v Ukraini zalyshaietsia sered holovnykh tem u nashykh ZMI. (2023). <https://nsju.org/novini/golovnyj-redaktor-azerbajdzhanskogo-sajtu-vesti-az-emil-guliyev-vijna-v-ukrayini-zalyshayetsya-sered-golovnyh-tem-u-nashyh-zmi/> (in Ukrainian).

Zamikula, M. (2022). *Reaktsiia derzhav Pivdennoho Kavkazu na rosiisko-ukrainsku viinu.* https://niss.gov.ua/sites/default/files/2022-04/kavkaz_160422.pdf (in Ukrainian).

Zelenskyi vitaiе propozytiiu prezydentiv Azerbaidzhanu i Turechchyny orhanizuvaty perehovory z RF. (2022). <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3414048-zelenskij-vitaiе-propozyciu-prezidentiv-azerbajdzanu-i-tureccini-organizuvati-peregovori-z-rf.html> (in Ukrainian).

Zelenskyi obhovoryv z Aliievym pytannia vidbudovy Ukrainy. (2023). <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3717233-zelenskij-obgovoriv-z-alievim-pitanna-vidbudovi-ukraini.html> (in Ukrainian).

Zelenskyi podiakuvav Aliievu za rishennia dopomohty z enerhoobladnanniam dlia Ukrainy. (2022). <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3737982-zelenskij-podakuvav-ilhamu-alievu-za-risenna-dopomogti-z-energoobladnannam-dlia-ukraini.html> (in Ukrainian).

Zelenskyi poiasnyv, chomu zakryvaie ochi na «neitralnist» Azerbaidzhanu shchodo viiny v Ukraini. (2022). <https://www.pravda.com.ua/news/2022/04/23/7341664/> (in Ukrainian).

Kshyshtan, B. (2022). *Viina v Ukraini ta Pivdennyi Kavkaz.* https://zaxid.net/viyna_v_ukrayini_ta_pivdenniy_kavkaz_n1542504 (in Ukrainian).

Panchenko, Yu. (2022). *Popry rosiisku zaboronu: yak Azerbaidzhan zminiue svoje stavlennia do viiny v Ukraini.* <https://www.eurointegration.com.ua/experts/2022/03/22/7136409/> (in Ukrainian).

Posolstvo Azerbaidzhanu vidnovylo robotu v Kyievi. (2022). <https://www.ukrinform.ua/rubric-kyiv/3470803-posolstvo-azerbajdzanu-vidnovylo-robotu-v-kievi.html> (in Ukrainian).

Prezydent Azerbaidzhanu: My pidtrymuemo terytorialnu tsilisnist Ukrainy. (2022). <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3470744-prezident-azerbajdzanu-mi-pidtrimuemo-teritorialnu-cilisnist-ukraini.html> (in Ukrainian).

Telman, M. (2022). *Pozytsiia Azerbaidzhanu v rosiisko-ukrainskii viini.* <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/237/6344/13380-1> (in Ukrainian).

U Kharkovi vidnovliue robotu konsulstvo Azerbaidzhanu. (2022). <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3484684-u-harkovi-vidnovliue-robotu-konsulstvo-azerbajdzanu.html> (in Ukrainian).

Ukraina ta Azerbaidzhan pidtrymaly mizhnarodno vyznani kordony – Poroshenko. (2016). <https://www.radiosvoboda.org/a/news/27857996.html> (in Ukrainian).

Nasimi DZHALILOV

PhD Student

I. Franko National University of Lviv

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-6024-8349>

e-mail: n_dzalilov@gmail.com

THE ATTITUDE OF THE REPUBLIC OF AZERBAIJAN TOWARD THE RUSSIAN FULL-SCALE INVASION ON THE TERRITORY OF UKRAINE

The attitude of the Republic of Azerbaijan to the full-scale invasion of the Russian Federation on the territory of Ukraine is analyzed. The development of Azerbaijani-Ukrainian relations against the background of the Russian-Ukrainian war of 2014–2022 is considered. Azerbaijan’s reaction to Russia’s occupation of the Crimean Peninsula (2014)

and the violation of Ukraine's territorial integrity were studied. It was established that the political leaders of Azerbaijan, after the full-scale invasion of the Russian Federation on the territory of Ukraine, avoided harsh criticism of the aggressor country, although the media and society supported the territorial integrity of Ukraine and condemned the actions of the occupiers.

Attention is focused on the fact that during the full-scale invasion of Russia, Azerbaijan strengthened cooperation with the Ukrainian state, in particular, contributed to the restoration of its energy sector, carried out rehabilitation of children, provided humanitarian aid. It was noted that Azerbaijan supported Ukrainian interests in international organizations, in particular during the voting for resolutions of the General Assembly of the United Nations. It is emphasized that if in 2014–2021 the Azerbaijani media presented the Russian-Ukrainian armed conflict as neutrally as possible, since the full-scale invasion, the situation has changed fundamentally, and the content of publications has acquired a pro-Ukrainian dimension. It is shown that in order to inform the population about the course of events and their analysis, the Azerbaijani mass media mostly rely not on Russian, but on Western sources («Associated Press», «Reuters», «Bloomberg», «Washington Post», «New York Times», «The Hill» and others). It is noted that during the Russian-Ukrainian war, the constructive dialogue between the Presidents of Ukraine and Azerbaijan continued, and on the parliamentary side, the Verkhovna Rada of Ukraine intensified efforts to strengthen inter-party ties with colleagues from the Milli Mejlis at the level of the two largest parliamentary parties: the Ukrainian «Servant of the People» and Azerbaijani «Yeni Azerbaijan».

Keywords: Azerbaijan, Ukraine, Russian Federation, armed aggression, Russian-Ukrainian war, media, full-scale invasion.